

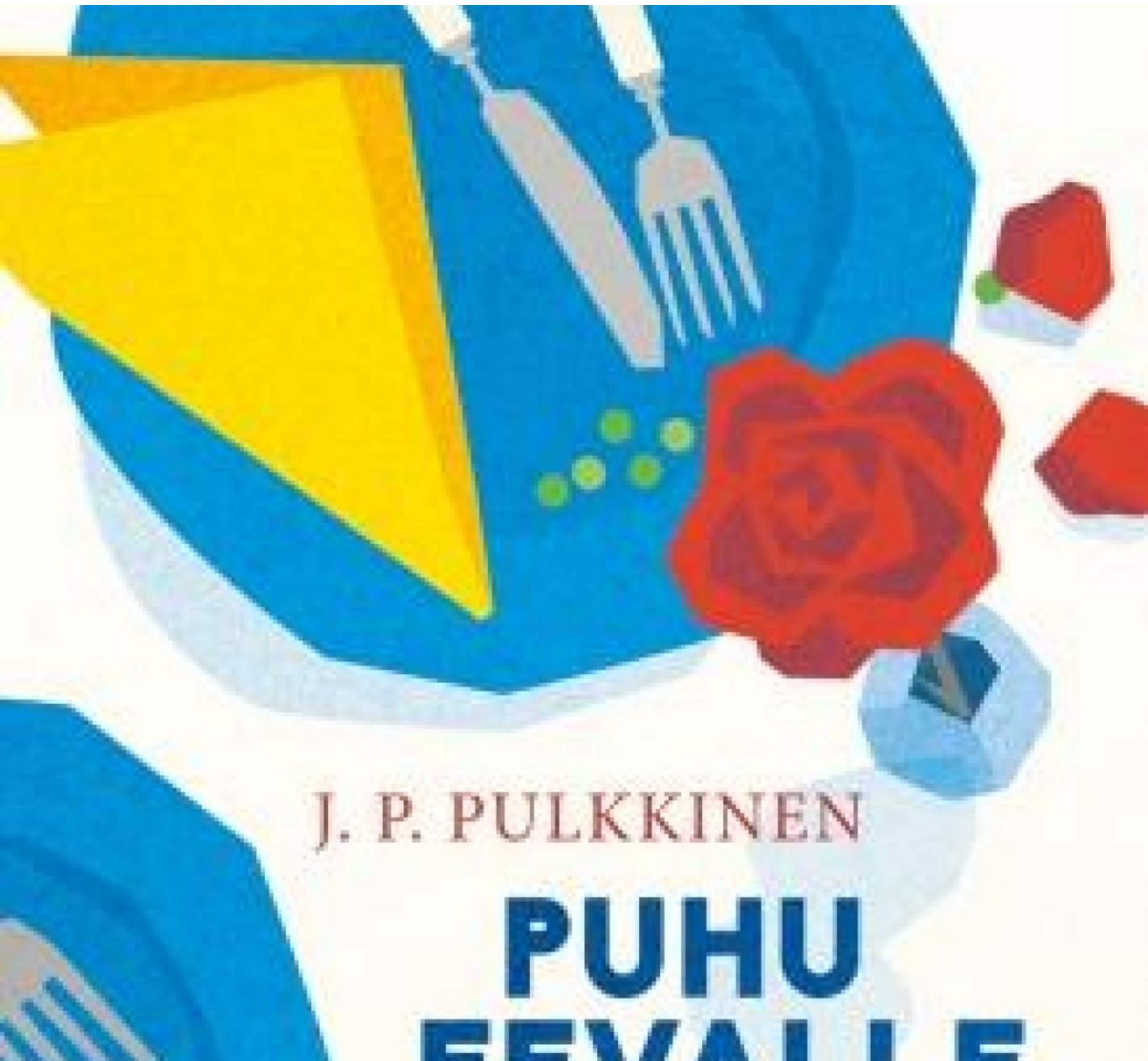
HBL ≡

(/)

J.P. PULKKINEN (/TAGG/J-P-PULKKINEN)

Nå hej, det är mamma här

J. P. PULKKINEN

**PUHU
EVAALLE**

FOTO: XX

PLOCK & FYND Pia Ingström (<https://www.hbl.fi/profil/piaingstrom>)

8.5.2016 08:03

5

in

Vill man som vuxen med litteraturens hjälp försöka förstå sin mamma och sig själv finns det bland vårens finska böcker flera som man med behållning kan läsa.

Några månader efter att min mamma dött i mars 2006 hörde jag på gatan en medelålders kvinna som i telefonen redogjorde för en misslyckad morsdagslunch: "Jag gick nu dit när morsan bjöd, men knappt hade vi börjat äta så brände jag propparna på henne när hon tjatade ..." Jag kände en stark lust att gå fram och slå henne, stampa på hennes mobiltelefon och skrika: "Fattar du inte att din mamma kommer att dö och du kommer att ångra dig resten av ditt liv för att du inte var snällare mot henne!"

Nå, den lärdomen får väl var och en komma till på egna vägar men kom ihåg, ni ännu inte moderlösa läsare, att jag har varnat er.

Vill man som vuxen med litteraturens hjälp försöka förstå sin mamma och sig själv finns det bland vårens finska böcker flera som man med behållning kan läsa. **Juha Itkonens** (f. 1975) nya roman, som **Marianne Bargum** recenserar här intill, är en av dem. I den ser vi ett ovanligt inlevelsefullt gestaltat modernt mormorsperspektiv som en organisk del av en intressant familje- och kärlekshistoria.

Också **J. P. Pulkkinen** (f. 1959), kulturjournalist och manusförfattare, har i vår gett ut en roman där en gammal farmor skildras på ett insiktsfullt och fint sätt, *Puhu Eevalle* ("Tala till/med Eeva", Teos)

Pulkkinens Eeva är en fin dam som tillreder omsorgsfulla måltider – fiskgryta kryddad med ingefära eller klassisk köttfärslimpa vackert upplagd med morot och lök på ugnsfatet, ett gott vin därtill och äppelpaj till efterrätt – åt sin lilla familj. Sondottern Aino har hon tagit över av en ung mamma som inte orkat med föräldraskap, och uppfostrat till en stark och solid ung kvinna. Sonen Eero har satsat all sin energi på en karriär som producent och manager för en svensk artist vid namn Myrna och stått henne närmare än sin egen dotter. Vi möter romanpersonerna i en klassisk brytningssituation. Den medelålders Eero är döende i cancer. Aino har just upptäckt att hon är gravid. Eeva, stillsam och behärskad, har fått lära sig att hantera också sådan information om sina närmaste som de inte förmår utväxla med varandra. Familjebanden kan te sig så tunna att de knappt syns i kontrahenternas yttre liv, men de är sega.

Jag trivs så bra i den pulkkinenska prosan för att den inte skriker och härjar, den skriver mig inte känslor på näsan, den är genomtänkt och träffsäker. Den är kulturborgerlig på ett fint gammaldags sätt, den försöker inte vara tvångsmässig folklig eller provocerande – och blir därmed fräsch och originell i finsk litteratur. Eeva är en budbärare från novel of manners-traditionen, där en av premisserna var läsarens och författarens samförstånd om att känslorna inte förtvinar utan tvärtom lever i hägnet av "manners", det goda uppförandet.

Ett bra sätt att berätta om kärlek och död, men inte det enda rätta, förstås.

Bildkonstnären och författaren **Teemu Mäkis** (f. 1967) diktsamling *Äidin om a* ("Mammas egen", Like) innehåller en diktsvit som handlar om en medelålders man på besök hos en mor som vårdas hemma i terminalstadiet av cancer. Det är brutalt fysiskt, sorgligt och vackert. Jag försöker översätta det till svenska:

"Mamma, / jag älskar dig inte / hemskt mycket. // Mamma, / du är oumbärlig för mig / som låtsaskompis, / den som alltid är närvarande / men vars förhållande till den fysiska verkligheten eller andra medvetanden är skakigt," konstaterar diktjaget sakligt när han flyr sjukbädden på cykel ut i naturen. För så här är det: "Kärleken färdas huvudsakligen åt ett håll / och för alltid med sig något av oss. / Ett ojämnt stycke eller en genomskinlig skiva / av vårt kött för den / eller en tanke, doften av kött."

Diktsviten bearbetar det här – att människan "älskar sitt barn mer än sina föräldrar" – och blir ändå en kärleksförklaring till den döende mamman. Till exempel i beskrivningen av hur diktjaget pissar i kors med sin lilla son i den mörka trädgården och för ett samtal om liv, död och helighet. Samvarons

kärleksfulla förtrolighet är möjlig bara tack vare det där köttstyckena av kärlek som färdas framåt i tiden. Eller när han konstaterar: "Hälften av mig, av mina tankar / är risig växtlighet rotad i dig / för klen för att flyttas till annan jordmån."

Vad är det om inte kärlek, men sen får man finna sig i att bli lösriveren bara.

[Pia Ingström \(https://www.hbl.fi/profil/piaingstrom\)](https://www.hbl.fi/profil/piaingstrom) Litteraturredaktör

0

VISA KOMMENTARER

Läs mer om

J.P. Pulkkinen (/tagg/j-p-pulkkinen)

FÖLJ

Juha Itkonen (/tagg/juha-itkonen)

FÖLJ

Litteratur (/tagg/litteratur)

FÖLJ

Mamma (/tagg/mamma)

FÖLJ

Morsdag (/tagg/morsdag)

FÖLJ

Teemu Mäki (/tagg/teemu-maki)

FÖLJ

MER LÄSNING

Den nordliga dimensionen (<https://www.hbl.fi/artikel/den-nordliga-dimensionen/>)

(<https://www.hbl.fi/artikel/den-nordliga-dimensionen/>)

10.17 Laine och Aho med i World Cup (<https://www.hbl.fi/artikel/laine-och-aho-med-i-world-cup/>)

10.03 Konecranes Terex-affär blir av, kinesisk konkurrent gav upp
(<https://www.hbl.fi/artikel/konecranes-terex-affar-blir-av-kinesisk-konkurrent-gav-upp/>)

9.43 Turistbåt sjönk i Thailand (<https://www.hbl.fi/artikel/turistbat-sjonk-i-thailand/>)

9.39 Jari Latvanen ny vd för HK Scan (<https://www.hbl.fi/artikel/jari-latvanen-ny-vd-for-hk-scan/>)

9.00 Den här låten spelades 26 gånger om dagen i Finland (<https://www.hbl.fi/artikel/den-har-laten-spelades-26-ganger-om-dagen-i-finland/>)

8.18 Med Alice i Kronosfären (<https://www.hbl.fi/artikel/med-alice-i-kronosfaren/>)

8.16 Hitta sig själv bland sanddynerna (<https://www.hbl.fi/artikel/hitta-sig-sjalv-bland-sanddynerna/>)

7.51 Pittsburgh klart för final (<https://www.hbl.fi/artikel/pittsburgh-klart-for-final/>)

7.27 Astronauten Kopra svarar på finländarnas frågor från rymden
(<https://www.hbl.fi/artikel/astronauten-kopra-svarar-pa-finlandarnas-fragor-fran-rymden/>)

7.26 Älg blev groda och finansminister rockstjärna (<https://www.hbl.fi/artikel/sa-in-i-norden-alg-blev-groda-och-finansminister-rockstjarna/>)

7.00 Finskan kryper in i svenska Helsingforsnamn (<https://www.hbl.fi/artikel/finskan-kryper-in-i-svenska-helsingforsnamn/>)

Visa flera

6.56 Yle: Värynen tänker utmana SFP (<https://www.hbl.fi/artikel/yle-vayrynen-tanker-utmana-sfp/>)

HBL (/)

Besöksadress:

Mannerheimvägen 18
00100 Helsingfors

Växel: 09 125 31 (tel:0912531)

E-post: fornamn.efternamn@hbl.fi

Prenumerationer och Kundservice: 09 125 35 00 (tel:091253500), pren@hbl.fi (<mailto:pren@hbl.fi>)

Redaktionen: 09 125 32 22 (tel:091253222), nyheter@hbl.fi (<mailto:nyheter@hbl.fi>)

Annonser: 09 125 35 58 (tel:091253558), annons@hbl.fi (<mailto:annons@hbl.fi>)

Ansvarig utgivare: Susanna Ilmoni

Chefredaktör för tidningen: Tommy Westerlund

Nyhetschefer: Lena Skogberg och Marita Granroth

Webbredaktionen: 044 783 57 20 (tel:0447835720), webb@hbl.fi (<mailto:webb@hbl.fi>)